

'Tell Them You Are My Sister': Lying for the Sake of Peace

- I. Two main sources
  - A. Gemora Yevamos 65b
  - B. Gemora Kesubos 16b
- II. Rational for the permission
  - A. Zecharia 8:19
  - B. Yereim 235
- III. How permissible?
  - A. Tosfos Kesubos, Shulchan Aruch
  - B. Rashi
- IV. Issue with Rambam Gezeila V'Aveida 14:13
  - A. Attempted resolution from the Rosh

(1) תלמוד בבלי מסכת יבמות דף סה עמוד ב

וא"ר אילעא משום רבי אלעזר בר' שמעון: מותר לו לאדם לשנות בדבר השלום, שנאמר: +בראשית נ"ו+ אביך צוה וגו' כה תאמרו ליוסף אנא שא נא וגו'. ר' נתן אומר: מצוה, שנאמר: +שמואל א' ט"ז+ ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני וגו'. דבי רבי ישמעאל תנא: גדול השלום, שאף הקדוש ברוך הוא שינה בו, דמעיקרא כתיב: +בראשית י"ח+ ואדוני זקן, ולבסוף כתיב: ואני זקנתי.

(2) תלמוד בבלי מסכת כתובות דף טז עמוד ב - דף יז עמוד א

תנו רבנן: כיצד מרקדין לפני הכלה? בית שמאי אומרים: כלה כמות שהיא, ובית הלל אומרים: כלה נאה וחסודה. אמרו להן ב"ש לב"ה: הרי שהיתה חוגרת או סומא, אומר' לה, כלה נאה וחסודה? והתורה אמרה: +שמות כ"ג+ מדבר שקר תרחק! אמרו להם ב"ה לב"ש: לדבריכם, מי שלקח מקח רע מן השוק, ישבחנו בעיניו או יגנו בעיניו? הוי אומר: ישבחנו בעיניו, מכאן אמרו חכמים: לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות.

(3) זכריה פרק ח פסוק יט

כה אמר יקוק צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמעדים טובים והאמת והשלום אהבו: פ

(4) ספר יראים סימן רלה

אבל שקר שאינו בא לידי רעה לא הזהירה תורה עליו דדבר למד מענינו שברשע רע לבריות הכתוב מדבר דכתיב מדבר שקר תרחק ונקי וצדיק אל תהרוג כי לא אצדיק רשע.

(5) תוספות מסכת כתובות דף יז עמוד א

כלה כמות שהיא - ואם יש בה מום ישתקו ולא ישבחוה אי נמי ישבחוה בדבר נאה שיש בה כגון בעיניה או בידיה אם הם יפות וב"ה אומרים ישבחוה לגמרי דכשמזכירין מה שיש בה לשבח מכלל דשאר לגנאי.

6) שולחן ערוך אבן העזר סימן סה סעיף א

א א] מצוה לשמח חתן וכלה ב] ולרקד לפניה, ב ולומר שהיא נאה וחסודה (פירוש מן ותשא חן וחסד לפניו (אסתר ב, יז)) (א) אפילו אינה נאה.

7) רש"י מסכת כתובות דף יז עמוד א

כמות שהיא - לפי יופיה וחשיבותה מקלסין אותה.
חסודה - חוט של חסד משוך עליה.

8) רמב"ם הלכות גזלה ואבדה פרק יד הלכה יג

במה דברים אמורים בתלמיד ותיק שאינו משנה בדבורו כלל אלא בדברי שלום או במסכתא או במטה או בבית שהוא מתארח בו. כיצד, היה עוסק במסכת נדה ואמר במקואות אני שונה כדי שלא ישאלו אותו שאלות בענין נדה, או שישן במטה זו ואמר בזו אני ישן שמא ימצא שם קרי, או שנתארח אצל שמעון ואמר אצל ראובן אני מתארח כדי שלא יטריחו על זה שנתארח אצלו, או שהביא שלום בין אדם לחבירו והוסיף וגרע כדי לחבבן זה לזה הרי זה מותר, אבל אם באו עדים ששנה בדבורו חוץ מדברים אלו אין מחזירין לו את האבידה בטביעות עין.

9) רא"ש מסכת כתובות פרק ב סימן ג

ג א"ר שמואל בר נחמני א"ר יוחנן מותר להסתכל בכלה כל שבעה כדי לחבבה על בעלה. ולית הלכתא כוותיה. וי"א דכל שבעה אסור אבל יום ראשון שהוא עיקר החיבוב אצל בעלה מותר. דאל"כ מי יעיד שיצתה בהינומא וראשה פרוע. וליתא דאפילו שעה אחת אסור להסתכל אלא כיון שרואין ההינומא שעשו ואומרים זו היא של כלה פלונית היינו עדות. אי נמי ראיית ההינומא כשהיא עליה או פריעת הראש אין זו הסתכלות בפניה: